

بهش: زانسته کۆمه لایه تیه کان

کۆلیژ: کۆلیژی پهروه ردهی بنه رتهی

زانکۆ: زانکۆی سه لاهه دین

بابهت: میژووی سه رده می خه لافه تی ئومه وی و عباسی

په رتووکی کۆرس – به کالۆریۆس - قۆناغی دووهم / کورسی دووهم

ناوی مامۆستا: پ.ی.د. کامل أسود قادر

سالی خویندن: 2023/2022

په‌رتووکی کۆرس Course Book

1. ناوی کۆرس	میڈوووی سەردەمی ئومەوی و عباسی
2. ناوی مامۆستای بەر پەرس	ث. ی. د. کامل أسود قادر
3. بەش / کۆلیژ	ئەرۆردەیی بنەرتەیی
4. پەیوەندی	Kamil.qader@su.edu.krd 07518078793
5. یەكەى خوێندن (بە سەعات) لە هەفتە یەك	3 یەكە لە هەفتە یەك دا
6. ژمارەى كارکردن	شەش كات ذمیر لە هەفتە یەك
7. كۆدی كۆرس	1
8. پرۆفایەلی مامۆستا	https://academics.su.edu.krd/kamil.qader
9. وشە سەرەكیەكان	خەلیفەكانتی ئومەوی، كارەكانیان، عباسیەكان و شورشى عباسی و كارەكانی خەلیفەكانیان
10. ناوەرۆکی گشتی كۆرس:	<p>پرۆگرامی خوێندن بۆ بابەتی میژووی سەردەمی خەلیفەكانی ئومەوی و خولەفای عباسی بریتییە لە جۆر بەش، لەبەشی یەكەمدا باس لە سەردەمی سەرھەلدانی دەولەتی ئومەوی 41-132ك كە دابەش دەبیته سەر چەند بنەمایەکی سەرەکی كە بریتین لە (سەردەمی معاویە كوری ئەبی سوفايان 41-60ك، یەزید كوری معاویە، چەند نمونێکی ترخەلیفە لە دەولەتی ئومەوی، بارودۆخی خەلك لە سەردەمی ئومەوی دا، كرزپە ئیسلامیەكان لە سەردەمی ئومەویدا، لایەنی كارگێری دەولەتی ئومەوی، پەیوەندی دەولەتی ئومەوی لە گەل دراوسێكانیدا، ھۆیەكانی روخانی دەولەتی ئومەوی.</p> <p>لەبەشی دووھەمدا باس لە سەرھەلدانی دەولەتی عباسی 132-334ك، شورشى عباسی و خەلیفە ابو العباس السفاح، ابو جعفر المنصور و ئاوەدان کردنەوی شاری بەغدا، شورش و راپەرینیەكان دژ بە دەولەتی عباسی</p>

<p>وبەشى سىيەم گرنكى بە دولەتى عەباسى لەسەردەمى بويىچە كان، ودولەتى عەباسى لە سەردەمى سەجۇقىيە كان، ھەررەھا لايەنى كارگرى لە سەردەمى عەباسىدا ھۆيە كانى روخانى دولەتى عەباسى باس دەكەين.</p> <p>وبەشى چوارەم باس لە دوولتە كانى سەردەمى عەباسى وەك دولەتى فاتمى و دولەتى ئومەوى لە ئەندلس ولە كۆتايدا باس لە ھېرشى مەغۆل بۆ سەر شارى بەغدا سالى (656 ك / 1258ز).</p>
<p>11. ئامانجە كانى كۆرس</p> <p>مەبەست لەم كۆرسە دەرختى بنەماكانى سەرەكى و ديارى كەردنى چۆنيەتى دروست بونى دولەتى ئومەوى وعباسى و دەست نیشان كەردن و روئكەندەرى مېتروپى وە بۆ چۆنيەتى سەرھەلدانى وە دواتر ئاشنا كەردنى قوتاييان بەم چەند نمونەى خەلىفە كانى ئومەوى وعباسى لەسەر بنىيات .دەنيىن و چۆنيەتى مامەلە كەردنى خەلىفە كانى لەگەل موسلمانان و دولەت و رون كەردنەوى بارودۆخى خەلگ و سەرھەلدانى شورشە كان دۆى دولتە جگە لەئامانجى گشتى ئەم كۆرسە دەتوانين بليين كەوا يارمەتى قوتاييان دەدات بۆ ئەوى شارەزايى تەواويان لەسەر چۆنيەتى مامەلە كەردن لەگەل ئەم بنەمايانە ھەببەت، ھەررەھا پراكتيزە كەردنى ئەوزانباريانە بەشيوەى گفتو گو كەردنو وەشيكەندەوى راو تېروانى زاناکانى مېتروپى دولوتى ئومەوى وعباسى كە بتوانين بەم بنەماو توخمانە ئاشنايان بەكى</p>
<p>12. ئەركە كانى قوتايى</p> <p>بېويستە قوتايى بە شيوەيكى ريك وبيك ئامادەببەت لە كات زميرەكانى ديار كراو بۆ وانە جونكە كرنكە بە وردى دەرشتى ئەو بابەتە بېيىستى ،ئەمە سەر ارى ئەنجامدانى جالاكى تر وەك ريكخست و ئەنجامدانى سيمينار و رابورت نووسين و ئامادە كەردنى وانەى رۆزانە</p>
<p>13. رېنگەى وانە ووتنەو</p> <p>بەكارھەئنانى رېنگە جۇراوجۇرھەكانى وانھوتنەوھ، بەھىيى باھەتى پەھيوھندار، وەك رېنگەى عازھەرھ، و رېنگەى گەفتوگۆو ديالۆگى كراوھ، سەرھبارى بەكارھەئنانى ئامۆرى داتاشۆ (Data Show) لەگەل تەختە سەپى بۆ روئكەندەوى داتاو دابھش بوون و ووردهكارىيەكانى پەھيوھست بە باھەتى مېتروپى دولەتى ئيسلامى.</p> <p>ھەررەھا پەشت بەستەن بەو نەخشانەى پەھيوھست بە باھەتھەكانى خوئەندەن لەگەل وئەھو كلى پەى فەيدى ۆيى كە ووردهكارىيەكانى باھەتى باسكراو لەناو ھۆلدا روون دەكاتھوھ.</p>
<p>14. سېستەمى ھەلسەنگەندەن</p> <p>قوتايى لە رېگى ئەنجامدانى سى تاقىكەردنۆ كەرىيەكى لە تاقىكەردنۆنە نمرەى تەواوى قوتايى (100) نمرە كۆدە كرتتەوھ: لە نمرەى كۆششى سالانە، كە برىتيە لە (40) نمرە، كە لە دوو تاقىكەردنەوى مانگانە لەگەل نمرەى كۆششى رۆزانەى قوتايى پېكەدەت + نمرەى تاقىكەردنەوى كۆتايى سال، كە برىتيە لە (60) نمرە.</p>
<p>15. دەرئەنجامە كانى فېربوون</p> <p>پەكەردنەوى ئەم خانەيە زۆر گرنكە، مامۆستا دەرئەنجامە كانى فېربوون دەنووسەت. بۆ نمونە: روونى ئامانجە سەرەكە كانى كۆرسە كە (بابەتەكە) بۆ خوئەندكار گونجاندنى ناوەرۆكى كۆرسەكە بە پېويستى دەرەوھ و بازارى كار قوتايى چى نوئ فېردەببەت لە رېگەى پېدانى ئەم كۆرسەوھ؟ ئەمە لە ۱۰۰ وشە كەمتر نەببەت</p>
<p>16. لېستى سەرچاوھ</p> <p>يەكەم: سەرچاوھ سەرەكەيە كان</p> <p>ابن الاثير: الكامل في التاريخ / الطبري، ابو جعفر بن جرير: تاريخ الرسل والملوك</p> <p>ابن هشام: السيرة النبوية/ خليفة بن الخياط، تاريخ الخليفة بن الخياط</p>

	<p>ابن سعد: كتاب الطبقات الكبرى/ المسعودي: مروج الذهب اليعقوبي: تاريخ اليعقوبي/ السيوطي: تاريخ الخلفاء الذهبي: تاريخ الاسلام/ البلاذري : فتوح البلدان الواقدي: فتوح الشام/ ابو الفداء،اسماعيل بن علي، المختصر في اخبار البشر / الدينوري، الاخبار الطوال دوروم: سهرچاوه لاره كيبه كان احمد امين ،فجر الاسلام احمد الشلبي، تاريخ الاسلام والحضارة الاسلامية السيد عبدالعزيز سالم، تاريخ الدولة العربية صالح احمد، محاضرات في تاريخ العرب هاشم يحيى الملاح: الوسيط في السيرة النبوية والراشدة حسن ابراهيم حسن: تاريخ الاسلام السياسي والديني والثقافي والاجتماعي عبد الواحد ذنون طه: تاريخ الاندلس من الفتح حتى سقوط غرناطة عبد علي ياسين: تاريخ صدر الاسلام من البعثة النبوية إلى نهاية الدولة الاموية محمد حسين هيكل: حياة محمد احمد مختار العبادي: في التاريخ العباسي والاندلسي في تاريخ المغرب والاندلس محمد علي الصلاحي: الدولة الاموية والعباسية الدولة العبيدية الفاطمية عبد الرحمن زكي: المجلد من تاريخ الاندلس</p>
<p>ناوى مامؤستاي وانه ييژ</p>	<p>17. بابته كان</p>
	<p>بابته كان: :يه كه كاني بابته كه بهشى يه كه م: بهشى يه كه م : سهره لدانى دهوله تى نومهى 41-132ك 1- سهردهمى معاويه كورى تهبى سوفيان 41-60ك 2- يهزيد كورى معاويه</p>

	<p>3- چند نمونیکى ترخه لیفه له دهولته تى ئومەوی</p> <p>4- بارودۆخی خەلك له سەردەمی ئومەوی دا</p> <p>5- کرۆپه ئیسلامیه کان له سەردەمی ئومەویدا</p> <p>6- لایه نی کارگیری دهولته تى ئومەوی</p> <p>7- په یوه ندى دهولته تى ئومەوی له گەل دراوسینکانیدا</p> <p>8- هۆیه کانی روخانی دهولته تى ئومەوی</p> <p>به شی دووهم: سەرھەلدانی دهولته تى عەباسی 132-334ك</p> <p>1- شۆرشى عەباسى وخە لیفه ابو العباس السفاح</p> <p>2- ابو جعفر المنصور و ئاوه دان کردنه وى شارى به غدا</p> <p>3- شۆرش و راپه رینه کان دژ به دهولته تى عەباسى</p> <p>به شی سییه م: 1- دهولته تى عەباسى له سەردەمی بویهیه کان</p> <p>2- دهولته تى عەباسى له سەردەمی سه لجوقیه کان</p> <p>3- لایه نی کارگیری له سەردەمی عەباسیدا وهۆیه کانی روخانی دهولته تى عەباسى</p> <p>1. به شی چۆاره م: دویلاته کانی سەردەمی عەباسى</p> <p>2. دهولته تى فاتمى</p> <p>3. دهولته تى ئومەوی له ئەندلس</p> <p>4. هیرشى مه غول بۆ سه ر شارى به غدا سالى (656 ك / 1258 ز)</p>
	<p>18. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)</p>
<p>ناوی مامۆستا وهک: 3-4 کاتژمێر 14/2/2021</p>	<p>لێره مامۆستای وانه بیژ ناو نیشانی هه موو ئه و بابته پراکتیکانه دهنووسیت که به نیازه بپێتته وه له تێرمه که. ههروهها کورته یه ک له ئامانجی هه ر یه ک له بابته ته کان و به روار و کاتی وانه که دهنووسیت.</p>
	<p>19. تاقیکردنه وه کان</p> <p>1. دارشتن: له م جۆره تاقیکردنه وه یه پرسیاره کان زۆربه ی به وشه ی وه ک روون بکه وه چۆن...؟ هۆکاره کان چی بوون...؟ بۆچی...؟ چۆن...؟ ده ستپێده کات. له گه ل وه لامی نموونه ییان نموونه ده بێت دهسته به ربکریت</p>

<p>2. راست وچەوت: لەم جۆرە تاقیکردنەوویە رستەییەکی کورت دەربارەی بابەتیک دەستەبەردە کریت وپاشان قوتایی بە راست یان چەوت دادەنیت. نموونە دەبیت دەستەبەریکریت.</p>
<p>3. بۆاردە ی زۆر: لەم جۆرە تاقیکردنەوویە ژمارەییەکی دەستەواژە دەستەبەردە کریت لە ژێر رستەییەکی وپاشان قوتاییان دەستەواژە راست هەلدەبۆتیریت. نموونە دەبیت دەستەبەریکریت.</p>
<p>20. تیبینی تر لێرە مامۆستای وانەبیژ دەتوانیت تیبین وکۆمەنتی خۆی بنوسیت بۆ دەولەمەندکردنی پەرتووکیەکی.</p>
<p>21. پیداجوونەووی هاوێل ئەم کۆرسبووکی دەبیت لەلایەن هاوێلی ئە کادیمیەووە سەیر بکریت و ناوهرۆکی بابەتەکانی کۆرسەکی پەسەند بکات و جەند ووشەییەکی بنوسیت لەسەر شیاوی ناوهرۆکی کۆرسەکی و واژووی لەسەر بکات هاوێل ئەو کەسەییەکی زانیاری هەبیت لەسەر کۆرسەکی و دەبیت پلەیی زانستی لە مامۆستا کە مەتر نەبیت</p>